

RTU studiju kurss "Pasaules literatūras vēsture II"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0606
Nosaukums	Pasaules literatūras vēsture II
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Zanda Gūtmane - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Sandra Okuneva - Pasniedzējs Angelika Juško-Štekele - Doktors, Direktora vietnieks Ingars Gusāns - Doktors, Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā tiek izziņāta pasaules literatūras attīstība no Apgaismības laikmeta līdz agrīnā modernisma izpausmēm, iepazītas atsevišķas būtiskas literāras parādības, to stilistiskās īpatnības. Tekstu analīzes procesā tiek pilnveidotas prasmes izmantot dažādas literatūras un kultūras pētniecības metodes, īpašu uzmanību pievēršot salīdzināmās literatūrzinātnes metožu apguvei kultūras un literatūras kopsakarību un mijiedarbes izvērtēšanā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis: veidot zināšanas un izpratni par būtiskākajām Eiropas kultūras un literatūras attīstības tendencēm no Apgaismības laikmeta līdz agrīnajam modernismam, par nozīmīgākajiem rakstniekiem un tekstiem; spēt izmantot iegūtās zināšanas un prasmes literatūras programmas īstenošanā saskaņā ar vispārējās vidējās izglītības standartu. Uzdevumi: - izziņāt literatūras virzienu specifiku, to saikni ar Eiropas vēsturi, vērtībattiecību un ideālu maiņu sabiedrībā; - pētīt tradīciju un mākslinieka inovāciju mijiedarbību laikmeta dominējošo tendenču kontekstā; - pilnveidot instrumentālās, interpersonālās un sistēmiskās kompetences, patstāvīgi lietojot zināšanas praksē, diskutējot grupā, izvērtējot, salīdzinot un radoši izmantojot apgūtās analītiskās teksta interpretēšanas prasmes, veicot patstāvīgu pētniecisku darbību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Daiļdarbu lasīšana un analīze Zinātniskās literatūras lasīšana un analīze Prezentāciju sagatavošana Literāro darbu receptijas izpēte citos mākslas veidos (spēlfilmu un iestudējumu skatīšanās un analīze)

Literatūra	Obligātā/Obligatory: I DAĻA/PART I 1. Makss Horkheimers, M., Adorno, T. Apgaismības dialektika. Filosofiski fragmenti. Rīga: Laikmetīgās mākslas centrs, 2009. 2. Amerikāņu literatūra: Pārskats. Rīga : ASV Informācijas dienests, 1994. 3. Daija, P. Apgaismība un kultūrpārnese. Latviešu laicīgās literatūras tapšana. Rīga: LU LFMI, 2014. 4. Eiropas literatūras vēsture. Hrestomātija. A. Benuā-Dizosuā, G. Fontēna red. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2013. 5. Grīnvalde, A. Franču romantisma literatūra 19. gadsimtā. Liepāja, 2002. 6. Ivbulis, V. Ceļā uz literatūras teoriju: No Platona līdz Diltejam. Rīga: Zinātne, 1998. 7. Ivbulis, V. Romantisma revolūcija. Rīga: LU Svešvalodu fakultāte, 1996. 8. Plātere, S., Strode, I. Romantisks un reālisms. Literatūra vidusskolai : Rīga: LVAVA, 2007. 9. Rubenis, A. Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. Rīga: Zvaigzne ABC, 2001. 10. Rubenis, A. 19. gadsimta kultūra Eiropā. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. II DAĻA/PART II 1. Eiropas literatūras vēsture. Hrestomātija. Rīga: Jāņa Rozes apg., 2013. 2. Fin de siècle literārā kultūra Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2017. 3. Ivbulis, V. Ceļā uz literatūras teoriju: No Platona līdz Diltejam. Rīga: Zinātne, 1998. 4. Ivbulis, V. Uz kuriem literatūras teorija? Rīga: LU, 1995. 5. Gadsimtu mijas smieklis: bilingvāls zinātnisku rakstu krājums. Rīga: Zinātne, 2016. 6. Kačāne, I. Oskars Vailds. Latvijas „oskariāna”. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds „Saulē”, 2015. 7. Kalnačs, B. Modernās drāmas aizsākumi. Liepāja, 2001. 8. Kivleniece, S. Modernisms un postmodernisms: literatūra vidusskolai. Rīga: LVAVA, 2008. 9. Lewis, P. The Cambridge Introduction to Modernism (Cambridge Introductions to Literature). Cambridge University Press, 2007. 10. Modernism/postmodernism. Ed. and introd. by Peter Brooker. London, New York (NY): Longman, 1998. 11. Rubenis, A. 20. gadsimta kultūra Eiropā. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. 12. Ziemeļu zvaigznājs./ Sast. I. Daukste-Silasproģe, A. Jundze. Rīga: Zinātne, 2002. Papildu/Additional: I DAĻA/PART I 1. Eiropas kultūra kā sistēma. Zinātnisko rakstu krājums. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds „Saulē”, 2008. 2. Gēte un Baltija: Goethe und die baltischen Laender. Sast. G. Grīnuma. Rīga: Nordik, 2002. 3. Gombrihs, E. H. Mākslas vēsture. Rīga: Zvaigzne ABC, 1997. 4. Grīnvalde, A. XIX gadsimta ārzemju literatūras vēsture. Liepāja: LPA, 1992. 5. Hanovs, D. Eiropas aristokrātijas kultūra 17.–19. gs. Rīga: Zinātne, 2014. 6. Hanovs, D., Tēraudkalns, V. Asiņainā rītausma Parīzē. 1789. gada revolūcija kā mediju notikums. Rīga: Zinātne, 2019. 7. Rainis un Gēte: „Fausta” tulkojuma simtgade. Rakstu krājums. Rīga: Nordik, 1999. 8. Rubenis, A. Vienkārši romantisms viltus romantisma laikā. Rīga: Autora izdevums, 2014. 9. Viljams Bleiks un angļu gotiskā literatūra. Komparatīvistikas almanahs. Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds „Saulē”, 2009. II DAĻA/PART II 1. Latviešu un cittautu literatūra: no romantisma līdz modernismam: zinātnisko rakstu krājums. 5. d. Simbolisms un simbols Latvijas un pasaules kultūrā. Rīga: LU, 2014. 2. Hanovs, D. Eiropas aristokrātijas kultūra 17.–19. gs. Rīga: Zinātne, 2014. Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. Nacionālā enciklopēdija - www.enciklopedija.lv 2. www.satori.lv 3. www.punctum.lv 4. www.letonika.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Pasaules literatūras vēstures iepriekšējo posmu – antīkā, viduslaiku, renesanses, baroka, klasicisma – zināšanas, literatūras teorijas zināšanas, teksta analīzes prasmes.

Studiju kursa saturs

Saturis	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
I DAĻA	0	0	0	0
1. temats un lekcija. Apgaismības idejas. Apgaismības literatūras iezīmes. Apgaismības laikmeta literatūras pārstāvji Anglijā (Defo, Svifts), Francijā (Monteskjē, Voltērs, D. Didro), Vācijā (Šillers). Praktiskais darbs. Studenti raksturo Apgaismības laikmeta filozofisko ideju reprezentāciju Voltēra un Svifta tekstos, diskutē par apgaismības reālisma darbu daudzveidīgumu.	2	6	2	6
2. temats un lekcija. Sentimentālisma literatūras raksturojums. Dominējošie žanri. S. Ričardsona „Klarisa”, Ž. Ž. Ruso „Jaunā Eloīza”, L. Sterna „Sentimentālais ceļojums uz Franciju un Itāliju”, J. V. Gētes „Jaunā Vertera ciešanas”. Praktiskais darbs. Studenti analizē sentimentālisma literatūras izpausmes J. V. Gētes darbā „Jaunā Vertera ciešanas”.	4	6	2	6
3. temats un lekcija. Pirmsromantisks. „Vētras un dziņu” kustības ideju izpausmes vācu literatūrā.	4	6	2	6
4. temats un lekcija. J. V. Gētes filozofiskā traģēdija „Fausts”, tās recepcija latviešu kultūrā (Raina tulkojuma nozīme latviešu kultūrā, V. Bisenieka tulkojums). Praktiskais darbs. Studenti veido prezentāciju par Gētes „Fausta” recepciju citos mākslas veidos un nacionālajās literatūrās.	4	6	2	6

5. temats un lekcija. Agrā romantisma pasaules skatījums. Novālis filozofiskie un estētiskie uzskati. Novālis estētiskā utopija „Henrihs fon Ofterdingens”. Praktiskais darbs. Studenti analizē agrīnā romantisma izpausmes Novālis romāna „Henrihs fon Ofterdingens” un dzejprozas “Himnas naktij” fragmentos.	4	6	2	6
6. temats un lekcija. Nacionālais romantisms. Vēstures koncepcija un pievēršanās tautas garīgajam mantojumam – mitoloģijas un folkloras aktualizācija. Literārās pasakas žanra uzplaukums. A. Mickeviča līroepika. V. Skota vēsturiskie romāni. Praktiskais darbs. Studenti diskutē par pasakas žanra daudzveidību 19.gadsimta Eiropas kultūrainā, analizē A. Mickeviča poēmu “Pans Tadeušs” un V. Skota romāna “Aivenho” fragmentus romantisma vēsturiskuma koncepta kontekstā.	2	6	2	6
7. temats un lekcija. Vēlā romantisma literatūras izpausmes (pasaules sāpes, pretrunīgums, dubultniecība, likteņa kategorija, laika diāde). Dž. G. N. Bairona, H. Heines līrika. E. T. A. Hofmaņa, V. Igo, Ž. Sandas prozas poētika, to recepcija latviešu kultūrā. Praktiskais darbs. Studenti raksta eseju par romantisma dzejas izpausmēm; piedalās diskusijā par romantisma ironijas izpausmēm E. T. A. Hofmaņa romānā “Runča Mura dzīves uzskati”; gatavo prezentāciju par V. Igo romānu recepciju citos mākslas veidos.	4	4	0	6
8. temats un lekcija. Reālisms – tehnokrātiskās Eiropas civilizācijas kultūras izpausme. Č. Darvina evolūcijas teorijas nozīme. Romāns un apraksts kā nozīmīgākie žanri. O. Balzaka romānu cikls „Cilvēciskā komēdija”. G. Flobēra „Bovari kundze”. Praktiskais darbs. Studenti analizē reālisma izpausmes Prospēra Merimē novelēs “Mateo Falkone” un “Karmena” un veido prezentāciju par šo darbu recepciju citos mākslas veidos, piedalās diskusijā par materiālās pasaules dominanti O. Balzaka romānā “Gorio tēvs”.	4	4	2	6
9. temats un lekcija. Bīdermeijers kā reālismam alternatīvs kultūras tips (19. gs. 20.–90. gadi). Sociālētiskā bīdermeijera nozīmīgākā parādība – Č. Dikensa daiļrade. Praktiskais darbs. Studenti analizē Č. Dikensa romānu “Olivers Tvists” un diskutē par tā saistīti ar sociālētiskā bīdermeijera izpausmēm.	2	4	2	6
10. temats un lekcija. Romantisma un reālisma izpausmes amerikāņu un krievu literatūrā. Praktiskais darbs. Studenti gatavo referātu par romantisma/reālisma izpausmēm vienā no 19. gs. amerikāņu vai krievu literatūras rakstnieku darbiem (E. A. Po, E. Dikinsone, H. Melvils, V. Vitmens, H. D. Toro, A. Puškins, M. Ļermontovs, N. Gogolis).	2	4	0	14
II DAĻA	0	0	0	0
1. temats un lekcija. Neoromantisma un simbolisma attīstība (19.gs. otrajā pusē) kā romantisma modifikācija. Naturālisma attīstība kā reālisma modifikācija. Neoromantisma literatūra (piedzīvojumu, vēsturiskā piedzīvojumu un zinātniski fantastiskā literatūra) kā romantisma turpinājums. Neoromantisma izpausmes dažādu valstu literatūrā. F. Nīčes uzskatu ietekme uz neoromantisma attīstību. S. Lāgerlēvas noveļu romāns “Gesta Berlings”, H. Heses agrīnā daiļrade neoromantisma kontekstā. Nonsensa literatūras parādīšanās (L. Kerols). R. M. Rilkes agrīnā daiļrade kā neoromantisma un jūgendstila izpausme. Praktiskais darbs. Studenti analizē R. M. Rilkes “Zem rata” neoromantisma kontekstā.	6	8	2	10
2. temats un lekcija. Naturālisms kā reālisma turpinājums, naturālisma teorija un prakse. I. Tēna un E. Zolā estētiskie uzskati. E. Zolā “Terēza Rakēna”. Praktiskais darbs. Studenti analizē vides, rases un momenta nozīmi E. Zolā romāna varoņu attīstībā, pierāda romāna atbilstību naturālisma teorijai un eksperimentālā romāna idejai.	4	8	2	10
3. temats un lekcija. Dekadence, simbolisms un impresionisms kā romantisma turpinājums un agrīnā modernisma izpausme. Modernisma formēšanās sākums opozīcijā reālisma paradigmai. Š. Bodlēra „Ļaunuma puķes”. Simbolisma estētika un poētika franču dzejā: P. Verlēns un A. Rembo. „Sudraba laikmeta” krievu simbolistu dzejas poētika. Saiknes ar latviešu literatūru. Praktiskais darbs. Studenti raksta eseju par Š. Bodlēra, P. Verlēna vai A. Rembo dzejoļu kopu, kas reprezentē simbolisma virzienu.	6	8	2	10
4. temats un lekcija. O. Vailda daiļrades nozīme simbolisma un estētisma kontekstā. Praktiskais darbs. Studenti analizē O. Vailda romānu “Doriana Greja gīmetne”, pierādot hedonisma, estētisma un simbolisma izpausmes.	4	8	2	10
5. temats un lekcija. Impresionisma izpausmes literatūrā. A. Bergsona teorētisko uzskatu izpausmes prozā. M. Prusta romānu cikls “Zudušo laiku meklējot”. Praktiskais darbs. Studenti rakstiski analizē M. Prusta “Zudušo laiku meklējot” (fragmentus), pierādot impresionisma un A. Bergsona ideju ietekmi.	4	8	2	10
6. temats un lekcija. Agrīnā modernisma izpausmes Ziemeļvalstu literatūrā un dramaturģijā. K. Hamsuna proza. H. Ibsena dramaturģija. Saiknes ar latviešu literatūru. Praktiskais darbs. Studenti analizē K. Hamsuna romānus “Bads” un “Viktorija”, H. Ibsena lugas “Pērs Gints”, “Brands”, “Leļļu nams” (pēc izvēles), pierādot agrīnā modernisma izpausmes un laikmeta domāšanas veida maiņu.	4	6	2	10
7. temats un lekcija. Amerikāņu literatūras pamattendences. Amerikāņu sapņa izpausmes literatūrā. Praktiskais darbs. Studenti analizē Dž. Londona romānu “Mārtins Īdens” amerikāņu sapņa, Nīčes ideju, marksisma ideju kontekstā.	4	6	4	8
Kopā:	64	104	32	136

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina un izprot literatūras attīstības loģiku un likumsakarības. 2. Zina literatūras veida, žanra u. c. pamatpazīmes, korekti lieto literatūrteorētisko terminoloģiju. 3. Raksturo pasaules literārā mantojuma aktualizāciju mūsdienu kultūrtelpā	Praktiskie darbi (prezentācijas, semināri, diskusijas) – novērtētas zināšanas konkrētu tematu apguvē. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
PRASMES 4. Prot analizēt literāros tekstus izprotot, ka tie radušies konkrēta laikmeta un kultūras mijiedarbībā. 5. Prot izvērtēt literāro darbu recepciju dažādos mākslas veidos un nacionālajās kultūrās. 6. Prezentē patstāvīgi veikta pētnieciskā darba rezultātus, izmantojot modernās tehnoloģijas.	Praktiskie darbi (prezentācijas, semināri, diskusijas) – novērtētas prasmes konkrētu tematu apguvē. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

KOMPETENCE 7. Spēj iekļauties diskusijās un grupu darbā, analizējot piedāvātos tekstus un zinātnisko literatūru. 8. Patstāvīgi padziļina savu profesionālo kompetenci, apgūstot aktuālās tendences literatūrzinātnē un kulturoloģijā (patstāvīgo darbu izpilde). 9. Kombinējot zināšanas un apgūtās teksta analīzes prasmes, kritiski izvērtē dažādos zinātniskajos avotos piedāvāto daiļdarbu interpretāciju.	Praktiskie darbi (prezentācijas, semināri, diskusijas) – novērtēta kompetence konkrētu tematu Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
--	---

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Regulāra praktisko darbu (prezentācijas, semināri, diskusijas) izpilde	50
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	32.0	32.0	0.0		*	